

Dagordning

Syvabs styrelse sammanträder onsdag den 11 oktober 2023 kl. 10.00

Plats: digitalt via Teams

1. Mötets öppnande
2. Fastställande av dagordning
3. Fastställda justerare är vice ordförande jämte ordförande

Beslutsärenden

4. Verksamhetsplan och budget 2024
 - 4.1. Verksamhetsplan och budgetförslag
Bilaga Konsekvenser budget 2024
 - 4.2. Anslutningsavgift
 - 4.3. Investeringsplan
 - 4.4. Förslag till beslut
5. Mötets avslutande

Utsändes

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-09-01	

§ 4.1 Verksamhetsplan och budget 2024

Verksamhetsplan 2024

Syvab

Syvab är ett kommunalägt aktiebolag som ägs av kommunerna Botkyrka, Salem och Nykvarn samt av bolagen Stockholm Vatten AB samt Telge i Södertälje AB

Syvab äger och driver reningsverket Himmerfjärdsverket. 350 000 personer är påkopplade anläggningen och i genomsnitt renas 110 000 m³/d.

Himmerfjärdsverket är en komplex processindustri som är i drift dygnet runt, året runt. Uppdraget är att samla in avloppsvattnet från våra ägare och rena det till fastställd kvalitet. Genom att samla in och rena avloppsvattnet minskar utsläppen av näringsämnen, vilket bidrar till att Östersjön kan förbli ett friskt och levande hav. Av restprodukterna bildas biogas, som används internt för uppvärmning, drift av elektrisk utrustning samt till uppgradering till fordonskvalitet. Vårt rötade slam är Revaq-certifierat och ett aktivt uppströmsarbete bedrivs.

Vårt syfte

Syvabs syfte är att skapa förutsättningar för att minska miljöpåverkan i den sydvästra stockholmregionen och leverera Östersjön ett vatten med fastställd kvalitet. Det gör vi genom att vara en attraktiv arbetsgivare som har hållbarhet, trygghet och ekonomi i fokus.

Våra strategiska mål

Syvabs vision är att vi om 10 år:

- Är en effektiv verksamhet som möter ägarnas och myndigheternas krav. Vår verksamhet är klimatneutral och vi har en nollvision mot driftstörningar.
- Är en kostnadsmedveten verksamhet som har ekonomisk stabilitet. Vi reinvesterar i den takt som krävs.
- Är en attraktiv arbetsgivare, där medarbetarna utvecklas och har ett högt engagemang. Våra medarbetare har rätt kompetens för respektive roll.
- Är en robust och säker anläggning, som möter yttre hot och säkerställer en trygg arbetsplats.
- Är i framkant inom FoU gällande rening av avloppsvatten, produktion av biogas och slamhantering. Vi är förberedda på nya reningskrav som ställs på verksamheten och har hållbarhet i fokus i samtliga projekt.

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-09-01	

Delmål

Som ett led i att nå de strategiska målen har operativa mål för 2024 formulerats, se nedan. Under hösten 2023 kommer varje avdelning att ta fram sina avdelningsspecifika mål och aktiviteter.

Resultat från målarbetet presenteras på styrelsemötet i mars efterföljande år.

Mål 2024:

- Vi har effektiviserat verksamheten.
- Vi håller budget.
- Vi övar på våra rutiner och instruktioner.
- Vi har en jämnt fördelad arbetsbelastning.
- Vi är förberedda på framtida krav och ligger i framkant.

Verksamheten

Verksamheten 2024 kommer att vara både händelserik och utmanande för Himmerfjärdsverket. Under året firar verket 50-årsjubileum sedan invigningen 1974. Dessutom kommer den första ombyggda linjen att tas i drift, vilket markerar en viktig milstolpe i NKH-projektet som har pågått i 13 år sedan planeringsstart. Den ombyggda linjen kommer att använda den nya processlösningen med kaskadkvävering och membranfilter (MBR).

Det blir dock även en utmanande tid för verket. Under sommaren 2024 kommer nästa linje att stängas av för ombyggnad, vilket innebär att verket måste drivas samtidigt med både den nya och gamla reningstekniken. Detta kommer att påverka anläggningens kapacitet och kräva provisoriska lösningar för att kunna driva MBR-processen korrekt. Det kommer även att kräva att process- och driftavdelningen arbetar med att få båda reningsverken att fungera optimalt samtidigt. Detta innebär att det kommer finnas fler reningsprocesser att övervaka, analysera och följa upp. Så kommer det att pågå fram tills att alla åtta linjer är ombyggda, vilket är beräknat till 2027.

Verksamheten kommer också att påverkas av förändringar i omvärlden. Inflation, brist på komponenter, ökade avskrivningskostnader och ökade räntekostnader kommer att påverka verksamhetens ekonomi negativt. Att hålla sig inom budgeten kommer därför att vara av största vikt. Dessutom har en underhållsskuld byggts upp under åren på grund av bland annat förseningar i NKH-projektet och brist på interna resurser. Detta har resulterat i akuta haverier och behovet av att stärka det förebyggande underhållet under 2024.

I EU pågår arbetet med att ta fram ett nytt avloppsdirektiv som väntas vara klart våren 2024. När detta direktiv presenteras kommer verksamheten behöva anpassa sig till krav på rening av läkemedelsrester, minskade emissioner och ökad provtagning och analys. Det kommer vara viktigt att noggrant gå igenom direktivet och utforma en plan för implementeringen.

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-09-01	

Inom området för hållbarhet behöver vi förbereda oss för att skapa rutiner och rapporter för att kunna uppfylla kraven i taxonomiförordningen. Denna förordning fastställer en lista med krav som en verksamhet måste uppfylla för att kunna klassas som hållbar. Dessa krav inkluderar tekniska kriterier såsom att vara i linje med EU:s klimatmål och inte ha negativa effekter på andra miljömål. Vår rapportering måste tydligt beskriva hur väl Syvab uppfyller dessa kriterier samt ge finansiella aktörer information om huruvida vår verksamhet uppfyller taxonomins krav.

Under 2024 kommer Himmerfjärdsverket även att satsa på elproduktion och minska inköpet av el. Detta ska göras genom installation av solceller och en ny gasmotor för elproduktion. Beslutet innebär att uppgradering av gas till fordonsgaskvalitet gradvis kommer att fasas ut. Dessutom kommer arbetet med en fördjupad förstudie för en ny slamtork att slutföras och beslut fattas.

För att öka säkerheten och minska sårbarheten ska vi öva på våra rutiner och instruktioner. Med det vill vi säkerställa att alla instruktioner är uppdaterade och aktuella. Vi vill också att samtliga medarbetare ska känna trygghet i att de utför sitt arbete på rätt sätt och att rätt saker genomförs. Reningsverket är en processindustri där alla anläggningsdelar hänger ihop och påverkar varandra. Arbeta som utförs på en anläggningsdel ger därför en påverkan på en annan. Genom att säkerställa att alla jobbar med rätt saker ökar också tilliten mellan medarbetarna.

Sedan byggstarten av NKH-projektet år 2020 har arbetsbelastningen varit hög. Inför 2024 förväntas den öka ännu mer. För att hantera detta behöver vi se till att arbetsuppgifterna fördelas jämnt inom organisationen för att undvika en ojämn arbetsbelastning. Vår personal är vår mest värdefulla tillgång. Det är av stor vikt att alla mår bra och upprätthåller en balans i livet. Detta gynnar trivseln på arbetsplatsen och minskar risken för irritation och stress.

Sammanfattningsvis kommer Himmerfjärdsverket att möta flera spännande och utmanande uppgifter under 2024. Genom att hantera och övervinna dessa utmaningar kommer verket kunna fortsätta att vara en framstående aktör inom vår bransch och bidra till en hållbar och effektiv avloppshantering.

Budget 2024

För att säkerställa att vår organisation kan uppfylla vårt uppdrag och nå våra mål fram till slutet av 2024 har vi upprättat en budget som fördelar resurserna. Informationen om de ekonomiska medlen som finansieras av avgiften, inklusive en mer detaljerad beskrivning, återfinns i styrelsens beslutsunderlag för ägarnas anslutningsavgifter. Där finns även en beskrivning av hur avgiften förväntas utvecklas mellan åren 2024 och 2029.

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-09-01	

Intäkter	Tkr	Budget 2024	Budget 2023	Prognos 2023	Utfall 2022
Anslutningsavgifter		306 121	239 668	239 668	198 360
Effektiviseringsåtgärder		6 247	12 762	12 762	
Industriavloppstaxa		3 500			
Vinst avyttring anl.tillg.		8 000		235	344
Bidrag		180	1 746	17 217	
Övriga rörelse int		13 005	13 105	14 449	12 711
Totala intäkter		337 053	267 281	284 331	211 415

Driftkostnader	Budget 2024	Budget 2023	Prognos 2023	Utfall 2022
Kemikalier	-35 459	-26 350	-40 812	-27 660
Slamtransport	-17 000	-17 000	-14 500	-11 154
Energikostnad	-39 973	-41 136	-35 000	-27 932
Övrigt drift	-44 783	-31 141	-33 804	-39 529
Summa drift	-137 215	-115 627	-124 116	-106 275

Personal	Budget 2024	Budget 2023	Prognos 2023	Utfall 2022
Lönekostnader	-39 047	-35 283	-35 283	-32 627
Pensionskostnader	-4 792	-4 938	-5 150	-4 375
Sociala kostnader	-12 238	-11 205	-11 205	-10 446
Utbildning	-845	-1 035	-1 035	-663
Övrigt personal	-5 045	-2 575	-2 575	-3 341
Aktiverat arbete personal	6 295			
Summa Personal	-55 672	-55 036	-55 248	-51 452

Finansiellt	Budget 2024	Budget 2023	Prognos 2023	Utfall 2022
Avskrivning	-70 988	-44 118	-44 118	-42 345
Ränteintäkter	21 329	0	17 711	3 190
Räntekostnader	-89 257	-35 291	-66 902	-14 265
Övrigt finansiellt	-5 250	-4 447	-4 456	-5 201
Skatt	0	0	0	-134
Summa Finansiellt	-144 166	-83 856	-97 765	-58 755
Totala kostnader	-337 053	-254 519	-277 129	-216 482
Bokslutsdisposition	0	0	0	5 067
Inarbetad effektivisering		-12 762	-12 762	
Resultat	0,0	0,0	-5 560,0	0,0

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-09-01	

Intäkter

Intäkterna har utökats för att kunna balansera de ökade kostnaderna för räntor och avskrivningar. En ny avgift har planerats, en industriavloppstaxa, samt fastighetsförsäljningar för att kunna öka intäkterna ytterligare.

Bolaget har planerat effektiviseringsåtgärder med 6,2 miljoner kronor. Uppdraget är att minska kostnaderna med motsvarande belopp i budgeten. Detta betyder att anslutningsavgiften minskar med 2 procent.

Intäkter från fordonsgasen kommer fortsätta även 2024, på samma sätt som tidigare. Dock förväntas volymen vara något lägre när vår elproduktion kommer att påbörjas. Som ett resultat kommer i stället energikostnaderna att minska i motsvarande grad som vår egenproduktion av el ifrån gas och solceller.

De totala intäkterna ökar med 76 287 tkr exkl. effektiviseringsåtgärder mellan budgetåren 2023 och 2024.

Kostnader

Driftkostnaderna beräknas öka med 21,6 miljoner kronor. Den största förändringen mellan åren beror på ökade kemikaliekostnader, men i jämförelse med prognosen 2023 är budgeten lägre eftersom priserna har börjat att minska och att linje 1 tas i drift. Energikostnaderna ökar trots att elpriset förutspås sjunka, detta eftersom nätkostnaderna i stället kommer öka och att rabatten vi haft på nätavgiften kommer försvinna. Vi kommer att installera en gasmotor för luftproduktion och ta några eldrivna maskiner ur drift när vi inför nya effektivare eldrivna blåsmaskiner på linje 1. Egenproducerad el ifrån gas och solceller kommer få en positiv inverkan på energikostnaderna. När vår nya anläggning NKH tas i drift kommer effektbehovet att öka med 1,5 MW. Under övrig drift finns en större summa budgeterad för underhåll, reparation och reservdelar som behöver införskaffas för den nya reningstekniken, höja statusen i den maskinella utrustningen och minska akuta arbeten.

Personalkostnaderna förväntas öka marginellt på grund av införandet av tidskrivning. En summa på 6,3 miljoner kronor har avsatts för tidskrivningen, vilket innebär att personalkostnader, som tidigare bokförts som kostnader, nu kommer att räknas som investering. Detta gäller för arbetstid som spenderas på olika investeringsprojekt, inklusive NKH samt andra investeringar. Under övrig personal finns också kostnader för att hyra in personal, så att vi kan minska underhållsskulden. Utbildningskostnaderna minskar i jämförelse med 2023. Behovet efter pandemin att komma i kapp med utbildningar för att behålla behörigheter har minskat. Utöver detta har det budgeterats för en årlig löneöversyn.

Avskrivningarna ökar i takt med att pågående projekt blir klara och kan driftsättas. När det gäller NKH-projektet kommer nybyggnationen att delas upp i fyra skeden, som efter färdigställande ska aktiveras omedelbart. Etapp 1 kommer vara färdigt år 2024 och det avser den större kostnaden för projektet som ska tas i drift. Detta för med sig en markant större avskrivningskostnad och avser endast del av året 2024, vilket innebär att det kommer att öka ännu mer 2025.

Intäkterna från ränta ökar och det finns en skillnad på 18,1 miljoner kronor jämfört med 2022, vilket beror på en ökning av inkomster från swapavtal. Skillnaden består av stibor-ränta och avtalad ränta.

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-09-01	

Räntekostnaderna är den enskilt största posten som ökar mest av alla kostnadsslag. I takt med att upplåningen för NKH-projektet genomförs ökar både låneskulden och räntekostnaden. En beräkning har gjorts att räntenivån succesivt kommer att öka i takt med att lånen förfaller. Beräkningar har gjorts utifrån förväntningar om fortsatta räntehöjningar från Riksbanken och utifrån Syvabs nuvarande policy. Avdragsbegränsningar för ränta infördes år 2019, som heter EBITDA-regeln. Den innebär att avdrag för negativt räntenetto endast medges med 30 % av EBITDA. Denna regel leder till att kostnaderna för lån ej blir helt avdragsgilla och kan därför bli en ökad kostnad för Syvab framöver. Skatteeffekten förmildras eftersom avskrivningsunderlaget ökar.

Övriga finansiella kostnader består av borgensavgifter som ägarkommunerna debiterar och i takt med att borgensåtaganden ökar beräknas avgiften öka i motsvarande mån.

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-10-05	

§ 4.1 Bilaga konsekvenser budget 2024

Inledning

På styrelsemötet den 28:e september 2023 remitterades beslutsärendena gällande Verksamhetsplan, Budget 2024 samt Avgifter 2024 till AU för översyn och ytterligare diskussion.

I detta dokument redovisas Syvabs kompletterande uppgifter och synpunkter.

Följande frågeställningar lyftes särskilt under styrelsemötet:

- Vilka möjligheter finns för att minska avgiften, med speciell betoning på räntekostnaderna.
- Konsekvenser av olika alternativ.
- Jämförelse med andra reningsverk i Sverige.

Förslag till beslut

Syvabs ledning föreslår att Budgeten 2024 behålls enligt ursprungligt förslag till en total avgift på 306 121 Tkr med motiveringen att verksamheten annars skulle riskera att äventyra såväl reningsresultat som säkerhet och personalens välbefinnande.

Fondering av eventuellt överskott

Om budgeten inte infrias såsom planerat kommer bolaget göra antingen ett överskott eller underskott. I det fall att ett överskott skulle uppstå, till exempel om räntornas utveckling blir lägre än budgeterat, kan överskottet fonderas. Fonden kan användas för att minska ökningen av taxan under 2025 och därmed kompensera för de ökade avskrivningskostnader som redan är kända för 2025.

Förklaring av kostnader 2024

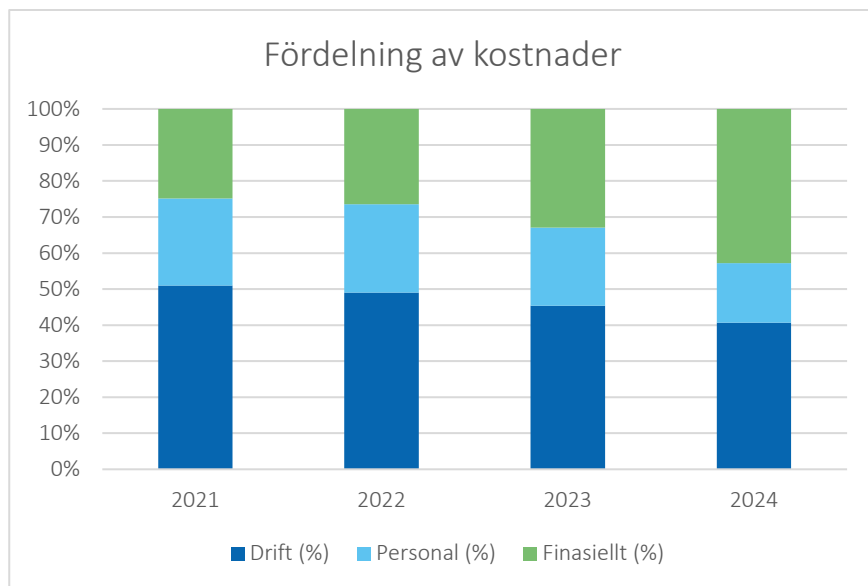
I presenterad budget beror avgiftsökningen på ökade kostnader för avskrivningar och räntor. På fyra år har de finansiella kostnaderna ökat med 96 Mkr till totalt 144,2 MKr. Det är en ökning med nästan 300 %.

Som jämförelse motsvarar 96 Mkr ca 70 % av driftbudgeten samt 172 % av personalbudgeten. De fasta kostnaderna står för 43 % av den totala budgeten 2024.

Avgiftsökningen ger ett pris på 6,77 kr/m³ och det är en ökning med 1,38 kr/m³ jämfört med 2023. För en genomsnittlig medborgare, i vårt upptagningsområde, blir den årliga kostnaden för avloppsreningen 346 kr/år. Det är en ökning med 71 kr/år från 275 kr/år 2023.

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-10-05	

Fördelningen av bolagets kostnader har förändrats. Se hur kostnaderna fördelas för åren 2021-2024 i nedanstående graf och tabell.

År	Totala kostnader (Mkr)	Drift (Mkr)	Personal (Mkr)	Finasiellt (Mkr)	Drift (%)	Personal (%)	Finasiellt (%)
2021	194,7	99,3	46,9	48,4	51,0	24,1	24,9
2022	198,5	97,4	48,6	52,5	49,1	24,5	26,4
2023	254,5	115,6	55	83,9	45,4	21,6	33,0
2024	337	137,2	55,6	144,2	40,7	16,5	42,8

I framtagandet av Budget 2024 har alla kostnadskonton setts över och kostnaderna pressats ned till en så låg nivå som möjligt, för att fortsatt kunna upprätthålla en verksamhet som klarar de krav som ställs på bolaget.

Priserna för inköp av el och kemikalier kan vi inte påverka. Det vi kan påverka är förbrukningen och det arbetar vi ständigt med. Det ligger inte i verksamhetens intresse att dosera för mycket kemikalier, då det påverkar processen negativt och riskerar att höja utgående halter av BOD och fosfor. Energioptimering är också ett arbete som ständigt bedrivs. Försök med minskad kemikalie- och energianvändning pågår även i vår pilotanläggning.

Driftkostnaderna ökar 2024 till följd av att första ombyggda linjen tas i drift. Då drivs verksamheten med både den gamla och den nya processen samtidigt och anläggningen har ett större kemikaliebehov än det kommer att ha när hela NKH-projektet är klart. Elförbrukningen ökar i samband med att membranen drar mer energi än dagens slutfiltrering. Att rena avloppsvatten till högre kvalitet förbrukar mer resurser.

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-10-05	

Drifttagning av linje 1 innebär att Himmerfjärdsverket börjar leverera Östersjön ett vatten med förbättrad kvalitet. För Östersjön bidrar det till minskad algblomning, som både påverkar badvattnet och utbredningen av döda bottnar.

Bedömning av risker med minskad budget

Att minska budgeten medför risker för bolaget.

Vi bedömer att kostnaderna för drift och personal är så hårt slimmade redan idag att det inte finns några marginaler för att sänka dessa.

Att dra ned på kemikaliekostnaderna medför stora risker att vi inte klarar våra reningskrav. Vi har dedikerad personal som dagligen kontrollerar och styr kemikaliedoseringen så att den ska ligga så optimalt som möjligt. En överdosering gynnar varken reningsprocessen eller utgående värden från reningsverket. Om priserna på kemikalier sjunker kan överskottet fonderas för att nyttja för minskad avgiftsökning under 2025.

Vi har en underhållsskuld som vi måste hantera. Att arbeta förebyggande är billigast i längden. Akuta haverier medför ökade kostnader, minskad tillgänglighet i anläggningen, försämrade reningsresultat samt ger upphov till stress och övertid hos vår personal.

Arbetsbelastningen är hög. Störningar till följd av ombyggnationen och begränsad kapacitet i anläggningen försvårar en hög reningsgrad. Reningsprocessen kräver mer av oss i denna situation. Underhållsskulden har vuxit då personella resurser har engagerats i NKH-projektet i stället för i ordinarie reinvesteringar. Utan vårt egna engagemang i NKH-projektet får vi en sämre och dyrare anläggning. Vi har inte varit tillräckligt bemannade för att klara av samtliga projekt. Under 2024 tas den första ombyggda linjen i drift. Det medför att två reningsverk ska drivas samtidigt och nya arbetssätt ska etableras. Det kommer att medföra en ytterligare ökad arbetsbelastning.

Syvab har ett svårt geografiskt läge som inte gynnar rekrytering av personal. Det råder samtidigt brist på många av de kompetenser bolaget behöver. Hela VA-Sverige bygger om och det är hård konkurrens av bl. a. ingenjörer, instrument-, automations-, verkstads- och drifttekniker, elektriker, CAD-konstruktörer och projektledare.

Det är av yttersta vikt att vi får behålla den personal vi har idag. Vi klarar inte att på ett hållbart sätt driva verksamheten med minskad personalstyrka.

Vi måste också få våra befintliga medarbetare att vilja stanna och arbeta hos oss. En hög arbetsbelastning ökar stressen och minskar engagemanget, vilket inte bidrar till att vi upplevs som en attraktiv arbetsgivare. Att rekrytera ny personal är också kostsamt och det tar tid att introducera ny personal. Hål som uppsägningar bidrar till i organisationen skapar stor stress hos de kvarvarande medarbetarna.

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-10-05	

Vårt mål att ligga i framkant gällande forskning och utveckling och vår pilotanläggning, som möjliggör många projekt och studier, hjälper oss att ses som en mer attraktiv arbetsgivare. Det lockar många att arbeta på en arbetsplats som vill förbättras och utvecklas. Att resultatet från pilotanläggningen kan implementeras i vår verksamhet och bidra till minskade kostnader och minskad miljöpåverkan är ytterligare positiva resultat från denna satsning.

Jämförelse med Käppalaförbundet och Gryaab

Käppalaförbundet driver Käppalaverket som är placerat på Lidingö. Anläggningen har ca 500 000 anslutna personer och renar avloppsvatten från 11 kommuner. Gryaab driver reningsverket Ryaverket i Göteborg. Anläggningen har ca 800 000 anslutna personer och renar avloppsvatten från 7 kommuner. Ägarstrukturen för dessa bolag och Syvab liknar varandra och samtliga tre verksamheter ansvarar enbart för huvudtunneln och avloppsreningsverket.

Ett benchmarking samarbete sker med Gryaab och Käppala sedan många år tillbaka och i dessa jämförelser framkommer fler saker.

Alla tre verksamheter har fått nya miljötillstånd som reglerar utsläppshalterna. Alla tre verksamheter behöver byggas om och Syvab har kommit längst i genomförandet. Större summor har hittills investerats i Syvabs ombyggnad jämfört med de övriga och räntekostnaderna slår därför igenom mer för oss 2024. Att Syvab ligger längre fram i genomförandet gör också att avskrivningarna börjar ticka.

Sett till antalet anställda ses Syvab som en väldigt "slimmad" organisation i förhållande till det antal anslutna som finns hos respektive part. Syvab har inte haft tidskrivning och därmed inte kunnat skriva tid på investeringsprojekt, vilket de andra har haft rutiner för under många år. Syvab inför sådana rutiner från 2024.

Det finns skillnader i hur verksamheterna finansieras. Syvab lånar pengar ifrån Nordea och Kommuninvest medan Gryaab lånar pengar ifrån Göteborgs Stad till en betydligt lägre räntenivå än vad Syvab kan erhålla på marknaden.

Elkostnaden skiljer sig då förutsättningarna för vattnets väg in till verken ser olika ut. Hos Syvab krävs mer energi för att kunna pumpa upp vatten till verket.

Prognosen för år 2023 hos Gryaab ligger på 6,45 kr/m³ i jämförelse med Syvab 5,39 kr/m³. Kostnaden för Käppala är 4,95 kr/m³ och Gryaab 5,13 kr/m³ år 2022 vilket kan jämföras med Syvab 5,22 kr/m³. De andra bolagen är inte klara med sina budgetar avseende 2024 så där kan ingen jämförelse göras.

Sammanfattningsvis genom de olikheter som finns mellan bolagen, skillnaden i pris per kubik och kommande investeringskostnader måste Syvab ses som en väldigt kostnadseffektiv organisation i förhållande till förutsättningarna som finns.

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-10-05	

Alternativa förslag för minskad budget för räntekostnader

Nedan presenteras ett antal alternativ för hur räntekostnaderna kan minskas i Budget 2024. Alternativen kan kombineras.

Alternativ 1

Budgeterade räntekostnader sänks utifrån antagandet att ränteprognosen är felaktig. Valfri räntenivå som är lägre än 3,28 % kan fastställas för helåret 2024.

Eventuell skillnad mellan budget och utfall för 2024 tilläggsfaktureras.

Konsekvensen av tilläggsfakturering är att räntekostnaderna blir högre, eftersom likviditeten för att betala en eventuell högre ränta inte finns med i avgiften. Om en tilläggsfakturering sker inbetalas pengarna i slutet av året och skillnaden mellan räntenivåerna finns inte inbetalda när den eventuella högre räntan förfaller.

Detta alternativ innebär att styrelsen måste vara väl medvetna om att en extrafakturering kan komma att behövas under 2024 för att säkerställa likviditet i bolaget.

Alternativ 2

Syvab har sin låneportfölj hos Nordea och Kommuninvest. Anledningen till att Nordea ställer ut lån beror på att Stockholm Stad inte är anslutna till Kommuninvest. Hade Stockholm Stad varit anslutna hos Kommuninvest hade räntenivån varit 3 Mkr lägre för den del som Stockholm Stad gått i borgen för om hela portföljen skulle varit finansierad genom Kommuninvest.

Förslag till åtgärd är att lånen hos Nordea upplöses och att Syvab i stället lånar pengar av Stockholm Stad till en marknadsränta som motsvarar den som erhålls hos Kommuninvest. Besparing erhålles med 3 Mkr i räntekostnad och borgensavgiften minskar med 1,7 Mkr.

Skatteeffekten utifrån regeln om ränteavdragsbegränsningen innebär 0,3 Mkr lägre skatt.

Totalt innebär alternativ 2 en besparing med 5 Mkr.

Alternativ 3

Syvab har olika derivat där förtidsinlösen kan vara möjlig. Ett derivat innebär olika "ränteswapar" där byte av räntebana med någon annan genomförs. De swapavtal som hittills är tecknade innebär att Syvab har bundit sin ränta och betalar utifrån en fastställd procentsats medan motparter betalar rörlig ränta.

En förtidsinlösen kan generera en betydande intäkt 2024, men ökar räntekostnaden avsevärt från 2025 och framåt. Derivatet har ett värde på 52 Mkr per 31 augusti. Innebörden av att göra en förtidsinlösen innebär att all ränta skulle vara till rörligt pris efter inlösen. Detta alternativ stöds inte av nuvarande finanspolicy och innebär att styrelsen behöver fatta beslut om en ny policy som skulle stödja rörlig ränta i högre omfattning än

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-10-05	

dagens policy. Ränterisken skulle också öka markant om alla lån finansieras till rörlig ränta. Styrelsen skulle sannolikt få kritik för ett sådant beslut ifrån revisorerna.

Skatteeffekten utifrån regeln om ränteavdragsbegränsningen för detta alternativ är att skatten blir 0 kronor i stället för 4,8 Mkr. Nackdelen är att ränteintäkterna ifrån derivat uteblir. Skatteeffekten från regeln om ränteavdragsbegränsningen blir också högre 2025 och framåt.

Citat ifrån nuvarande finanspolicy:

Syvabs skuldportfölj ska i möjligaste mån utifrån marknadsförutsättningar ha en förfallostruktur där maximalt 50 % av lånat kapital förfaller till betalning inom ett år. Endast lån i svenska kronor är tillåtet och ett lån får maximalt vara tio år.

Syvabs ränterisk, uttryckt som genomsnittlig räntebindningstid, får variera inom intervallet 2 – 4 år. Maximalt 65 % av räntebindningen får förfalla till omsättning inom ett år.

Alternativ 4

Att amortera lånen för att minska räntekostnaden.

Hur en amorteringsplan skulle kunna se ut beror på hur mycket räntekostnader man vill spara. För att spara en miljon i räntekostnad krävs en amortering med 30 Mkr.

Det finns olika sätt att erhålla likvida medel för omvandling till amortering. Tre exempel är följande:

1. Aktieägartillskottet utökas och likviden amorteras.
2. Likviditeten i avgiften används till amortering i stället för reinvestering.
3. Resultatöverskott användas till att amortera.

För att genomföra exempel ett behöver beslut om utökat aktieägartillskott beslutas först i styrelsen och därefter i respektive kommun.

För att genomföra exempel två behöver rutinerna för reinvesteringsbudgeten ändras, så att amortering blir möjlig. Hittills har reinvesteringsbudgeten genererats ifrån avskrivningskostnaden. Tanken med detta är att bibehålla en god standard på anläggningen. Nackdelen med att använda likviditeten till att amortera är att anläggningens skick försämras och större drift- och underhållskostnader uppstår. Problemen skjuts helt enkelt på framtiden. Fördelen med att minska investeringstakten är att framtida avskrivningskostnader blir lägre när reinvesteringstakten minskas.

För att genomföra exempel tre behöver beslut fattas i styrelsen att ett eventuellt överskott ska användas till amortering.

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-10-05	

Alternativet att amortera är att föredra för att undvika skatt utifrån regeln om ränteavdragsbegränsningen. Amorteringen måste dock vara så pass stor att räntan minskas tillräckligt mycket för att effekt ska erhållas.

Förslag på övriga avgiftsbesparande åtgärder

Om övriga kostnader ska sänkas medför det att ambitionsnivån för bolagets verksamhet och kraven på säkerhet och robusthet påverkas. Nedan listas ett antal åtgärder som kortsiktigt sänker kostnaderna, men som i långa loppet inte är bra för bolagets utveckling. Förslagen nedan ger enbart en kortsiktig kostnadssänkning för 2024, men medför högre risker för bolaget 2024 och högre framtida kostnader.

Förslag på åtgärder för att sänka kostnader:

- Ej starta linje 1 2024.
- Avsluta/pausa piloten.
- Minskat uppströmsarbete.
- Minskade säkerhetsåtgärder.
- Minskad intern service i egen regi.
- Minskat hållbarhetsarbete.

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-09-09	

§ 4.2 Avgifter 2024

Följande förslag behandlar avgifterna 2024 för ägarkommunerna.

En ny industriavloppstaxa föreslås för att få en skäligare avgiftsfördelning mellan hushåll och industrier. Med en industriavloppstaxa kan vi skapa bättre förutsättningar för att minska miljöpåverkan och kunna prioritera hållbarheten mer fokuserat. Införande föreslås ske succesivt så snart det kan ske under 2024.

Anslutningsavgiften ökar med 1,38 kr per kubikmeter i jämförelse med avgiften 2023. Anslutningsavgiften är avsedd att täcka bolagets kostnader för spillvatten med hushållskaraktär.

De båda avgifterna ska sättas på en sådan nivå att verksamheten kan bedrivas med långsiktighet och utan avkall på driftsäkerhet. För att uppfylla vårt uppdrag har en verksamhetsplan tagits fram med tillhörande budget vilket är ett separat beslutsärende.

Industriavloppstaxa

Syftet med industriavloppstaxan är att ta betalt för den extra kostnad som särskilt förorenat industriavloppsvatten förorsakar Syvab. En effekt kan också vara att industrin minskar sin belastning på avloppsreningsverket.

Förutom industriavloppstaxan ska industrin betala den normala VA-taxan som tidigare enligt VA-huvudmannens bruksavgifter som utgår för normalt smutsat spillvatten, s.k. hushållspillvatten. Utgångspunkten i vattentjänstlagen till taxedifferentiering för industriavloppsvatten är regeln om att avgiftsskyldigheten ska fördelas efter skälighets och rättvis grund.

Alla kostnader som berör avloppsreningsverket och de kostnader för central administration som kan hänföras till avloppsvattenreningen ska ingå i kostnadsunderlaget för industriavloppstaxan.

Fördelningen av reningskostnaden på respektive substans är specifik och ingen avgift antas vara flödesberoende. Eventuell flödesreglering, avgift för t.ex. högt flöde eller andra avvikelser ifrån de generella riktlinjerna får skötas via separata avtal. Avgiften behöver tas ut av VA-huvudmannen som sedan faktureras av Syvab två gånger per år.

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-09-09	

Avgift per ämne

Ämne	Avgift kr/kg ex. moms
Suspenderat material (Susp.)	4,7
Oorganiskt suspenderat material	4,7
Biokemiskt syreförbrukande material (BOD7)	7,6
Totalfosfor (Ptot)	119
Totalkväve (Ntot)	70

En förutsättning för att avgift får tas ut är att föroreningshalten överskrider följande gränsvärden

Ämne	Gränsvärde (mg/l)
Suspenderat material (Susp.)	300
Oorganiskt suspenderat material	100
Biokemiskt syreförbrukande material (BOD7)	250
Totalfosfor (Ptot)	10
Totalkväve (Ntot)	45

De generella riktlinjerna på vad ett spillvatten får innehålla finns på [Företag och industrier \(syvab.se\)](https://www.syvab.se/foretag-och-industrier) under [Riktlinjer avloppsvatten från industri och andra verksamheter](#). Där finns även riktlinjer som berör specifika branscher, exempelvis fordonstvättar.

Avgift för respektive kommun fördelas enligt genomsnittet av faktisk levererad mängd vatten för spillvatten med hushållskaraktär för perioden 2020 - 2022

Kommun	Avgift	Avgift	Avgift	Fördelning avgift 2024
	2022 Snitt 2018- 2020	2023 Snitt 2019- 2021	2024 Snitt 2020- 2022	
Botkyrka	23,6	24,13	24,03	73 561
Salem	3,2	3,05	2,98	9 122
Nykvarn	1,9	2,00	2,04	6 245
Södertälje	29,4	28,24	28,77	88 071
Stockholm	41,9	42,58	42,18	129 122
Summa	100	100	100	306 121

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-09-09	

Förändring anslutningsavgift mellan åren 2023 – 2024

Avgiftsfördelning	2023	2024 Tkr	Förändring
Botkyrka	57 832	73 561	15 729
Salem	7 310	9 122	1 812
Nykvarn	4 793	6 245	1 452
Södertälje	67 682	88 071	20 389
Stockholm	102 051	129 122	27 071
Summa	239 668	306 121	66 453

Anslutningsavgiften ökar med 1,38 kr per kubikmeter i jämförelse med avgiften 2023. Utslaget på Syvabs anslutna personer blir den genomsnittliga kostnadsökningen per person 71 kr per år. Höjningen härleds till ökade kostnader för räntor och avskrivningar. Etapp 1 i projektet Nya krav Himmerfjärdsverket kommer att tas i drift under 2024 och därför ökar avskrivningskostnaderna. Projektet har finansierats genom gröna lån där räntornas utveckling följer den generella uppgången med statslåneräntan ifrån Riksbanken. Budgeten där avgiften ingår hanteras i separat beslutsärende *verksamhetsplan 2024*.

Avgiftens utveckling åren 2024-2029

År 2029 har Syvab varit i drift med den nya anläggningen "Nya krav Himmerfjärdsverket" under två år. Investeringen inkluderar installation av avancerad teknik och utrustning för att förbättra reningens effektivitet och kvalitet för att möta de nya reningskraven. Redan år 2024 när etapp 1 tas i drift kan man börja se de positiva effekterna av investeringen. Reningskapaciteten ökar succesivt fram till att etapp 4 tas i drift år 2027. Resultatet av investeringen är ett renare avloppsvatten som släpps ut i Östersjön och bolaget kan stärka sitt varumärke och sätta sig som en frontfigur inom avloppsvattenrening i Sverige och andra länder.

När Syvab 2024 firar 50-års jubileum kan man se framemot 50 år till innan någon liknande större investering behöver göras.

Investeringen resulterar också i ökade kapitalkostnader, effektiviseringar och kostnadsbesparingar på andra områden vilket får ekonomisk påverkan. Kapitalkostnaderna kommer att kräva några kronors höjning av anslutningsavgiften per kubikmeter under de kommande åren. När etapp 1 tas i drift har den största delen av projektets kostnader inkommit. Idrifttagandet innebär avskrivningskostnader som startar 2024 och får helårseffekt ifrån 2025 och framåt.

Bolaget kommer fortsättningsvis att implementera kostnadsbesparande åtgärder och identifiera ineffektiva processer för att motbalansera de högre kapitalkostnaderna. På detta sätt går det att gradvis minska de negativa finansiella effekterna av investeringen. I en cirkulär ekonomi går det även att hitta nya affärsmöjligheter för att öka inkomstströmmen. Vidare går det också att utforska möjligheten att få ekonomiskt stöd från statliga bidrag eller andra organ.

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-09-09	

Centralbankerna runt om i världen verkar kortsiktigt fortsätta höja sina styrräntor för att förhindra inflation och kontrollera kredittillväxten. Denna strama penningpolitik har ökat kostnaderna för att låna pengar och därmed också ökat kapitalkostnaderna för Syvab.

Prisökningar har kalkylerats avstanna ifrån år 2024 och ligger i stort sett oförändrat under året 2024-2025. Det råder stora avvikelser i jämförelse mot tidigare års simuleringar eftersom åren 2022 och 2023 kommer att gå till historien när det gäller prisökningar och räntekostnader. Ifrån år 2026 och framåt antas en normal inflation på i genomsnitt 2 % och något lägre ränta men med en högre låneportfölj eftersom tre etapper återstår av investeringen. Nuvarande räntenivåer har beräknats till det nya normala med en liten minskning i slutet av 2024.

Ett aktieägartillskott tillförde under 2023 för att få en högre soliditet och jämnare avgiftstrappa för att undvika extra avgifter under pågående år.

Från 2026 kommer mängden avloppsvatten in till verket minska drastiskt då Stockholms stad har beslutat att avloppsvattnet ska avledas till Henriksdals reningsverk. Enligt aktieägaravtal ska Stockholm Vatten fram till 2025-12-31 ansvara för bolagets kostnader genom att erlagga anslutningsavgifter till bolaget beräknade inklusive Eolshälls volymer, oavsett om dessa volymer renas vid Himmerfjärdsverket eller inte. Mängden vatten nedan har därför beräknats utifrån detta beslut. Några beslut om att nya kommuner ska anslutas finns inte, men diskussioner pågår. Om nya kommuner ansluts där diskussioner pågår kommer flödet öka med cirka 6 Mm³/år beroende av när i tiden detta sker. Skillnaden i kostnad, enligt nedan tabell "per m³", innebär cirka 2,5 kr.

När det gäller övriga intäkter minskar dessa från 2025 eftersom försäljning av fordonsgas kommer att övergå till elproduktion, vilket i stället minskar driftkostnaderna.

Årtal	Antal avl mängd Mm ³	Antal tusental liter per dygn	Kapital kostnad	Drift kostnad Tkr	Övriga intäkter Tkr	Anslutnings-avgift Tkr	Kostnad per m ³
2024	45,2	124	144 166	186 640	24 685	306 121	6,77
2025	46,0	126	182 052	180 339	7 956	354 435	7,71
2026	27,1	74	188 849	183 938	8 115	364 671	13,46
2027	27,6	76	204 208	177 532	8 277	373 463	13,52
2028	28,1	77	204 896	181 083	8 277	377 702	13,44
2029	28,6	78	205 096	184 705	8 443	381 358	13,34

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-09-11	

§ 4.3 Investeringsplan 2024

Styrelsen ska enligt ägardirektiv fastställa en femårig reinvesteringsplan för kommande år.

Reinvesteringar motsvarar avskrivningsnivån, enligt tidigare styrelsebeslut.

Listan med reinvesteringar prioriteras efter styrelsens godkännande i samarbete med Syvabs ledningsgrupp.

Utöver reinvesteringar har Syvab akuta investeringar och nyinvesteringar.

Akuta investeringar

Trots välplanerade investeringar och underhåll inträffar ibland akuta investeringar. Sådan investering får ske direkt men ska tas upp i särskild ordning i styrelsen där tillägg eller omprioritering av reinvesteringsplan kan beslutas i efterhand.

Nyinvesteringar

Nya krav och ny teknik utvecklas som kan innebära att nyinvesteringar blir aktuellt. Syftet ska vara att förbättra arbetsmiljö, reningsresultat, processer eller av rent ekonomiska skäl. Varje sådan investering ska kunna motiveras och beskrivas för särskilt beslut i styrelsen.

Investeringsbudget historiskt

År	2021	2022	2023
Summa	36 000	41 000	44 000

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-09-11	

Detaljerad investeringsbudget 2024-2028

Reinvesteringar år	2024	2025	2026	2027	2028
Administrationsbyggnad	Uppgradering		Ventilationsanläggning	Omb.hörsal	
B1	Primärslampumpar	Skrapor	Ventiler	Pumpar	Ventiler
Byggnader	Tak, fasad, ytskikt, hängrännor	Tak, fasad, ytskikt e t c	Tak, fasad, ytskikt e t c	Tak, fasad, ytskikt e t c	Tak, fasad, ytskikt e t c
EI	Uppgradering elsystem	Uppgradering elsystem	Uppgradering elsystem	Uppgradering elsystem	Uppgradering elsystem
Eolshäll	Uppgradering				
Elsaborg	Byta ut avlopp				
Förnya otjänt utrustning	Skrota och byta utrustning				
Fackla	Ny fackla, markarbeten				
Fordon	2 företagsbilar, gräsklippare	2 företagsbilar	2 företagsbilar	1 företagsbil	1 företagsbil
Förtjockare	Steppscreen				
Galleriesal	Passavaneluckor, hiss, renspress, ytskydd	Luckor	Luckor	Luckor	Luckor
Gasklocka	1 st ny gasklocka				
Gaskompressorstation	Reparation 3 st kompressorer				
Gasuppgradering	Förstudie				
Grovrening	Uppgradering, förstråkning, höja väggar escamax				
Hissar	En hiss	En hiss			
Huvudpumpstation	Rum för utrymning inkl utrymningstrappa	HP	HP	HP	HP
IT	Serverar, datorer, utveckling, Citect	Serverar, datorer, utveckling, Citect	Serverar, datorer, utveckling, Citect	Serverar, datorer, utveckling, Citect	Serverar, datorer, utveckling, Citect
Järnstation	Tryckledning				
Mark	Asfaltering, planering ytor väg, tipp	Planering, ytor, väg, tipp	Planering, ytor, väg, tipp	Planering, ytor, väg, tipp	Planering, ytor, väg, tipp
Mottagningsstation	Lagertankar	Ventiler	Pumpar		
Organiskt material flytand	Pumpbyte				
Pannrum	Ny styrning av pannor och cirkulationspumpar		Pumpar		
Process	Labbutrustning	Labbutrustning	Labbutrustning	Labbutrustning	Labbutrustning
Rejektvattenrening	Nya tankar och utlopp				
Reservdelslager	Pallställage och tillbehör				
RAV	Sugledning matarpump, inkoppling reservpump				
Råvattentäkt	Återstart				
Rötkammartopp	Betongskador, renovering, utökning av volymen	Betongskador, renovering			
Sandfiler	Ombyggnad av matning till spolpumpar DD	Pumpar, ventiler	Pumpar, ventiler	Pumpar, ventiler	Pumpar, ventiler
Sandpumptrum	Lyftanordning				
Slambehandling	Skruvrenovering, motorer, ventiler till slamtorn	Pumpar, ventiler	Pumpar, ventiler	Pumpar, ventiler	Pumpar, ventiler
Solcellsanläggning	solceller				
Tryckledning	Ventiler				
Tunnel	Besiktning och skrotning		Besiktning och skrotning		
Verkstad	panna 1 och byggnadsförbättringar				
VS-system	Omkoppling/uppgrustning av fjärrvärmenät				
Övrigt	Energioptimering, arbetsmiljö, instrument, skalskydd, parameterskydd, kameror, utrymningsutrustning	Energioptimering, arbetsmiljö	Energioptimering, arbetsmiljö	Energioptimering, arbetsmiljö	Energioptimering, arbetsmiljö
Total investering	44 000	71 000	107 000	113 000	128 000

Ansvarig för dokumentation (PL):	Sign:	Granskad och fastställd av (PÅ):	Sign:	Gäller från:	Rev. Datum:
Lotta Hallgren		Sara Söhr		2023-09-01	

§ 4.4 Verksamhetsplan och budget för 2024

Förslag till beslut:

att styrelsen godkänner verksamhetsplan och budget för 2024 med nedanstående handlingar;

- 4.1. Verksamhetsplan och budget
- 4.2. Avgifter 2024
- 4.3. Investeringsplan